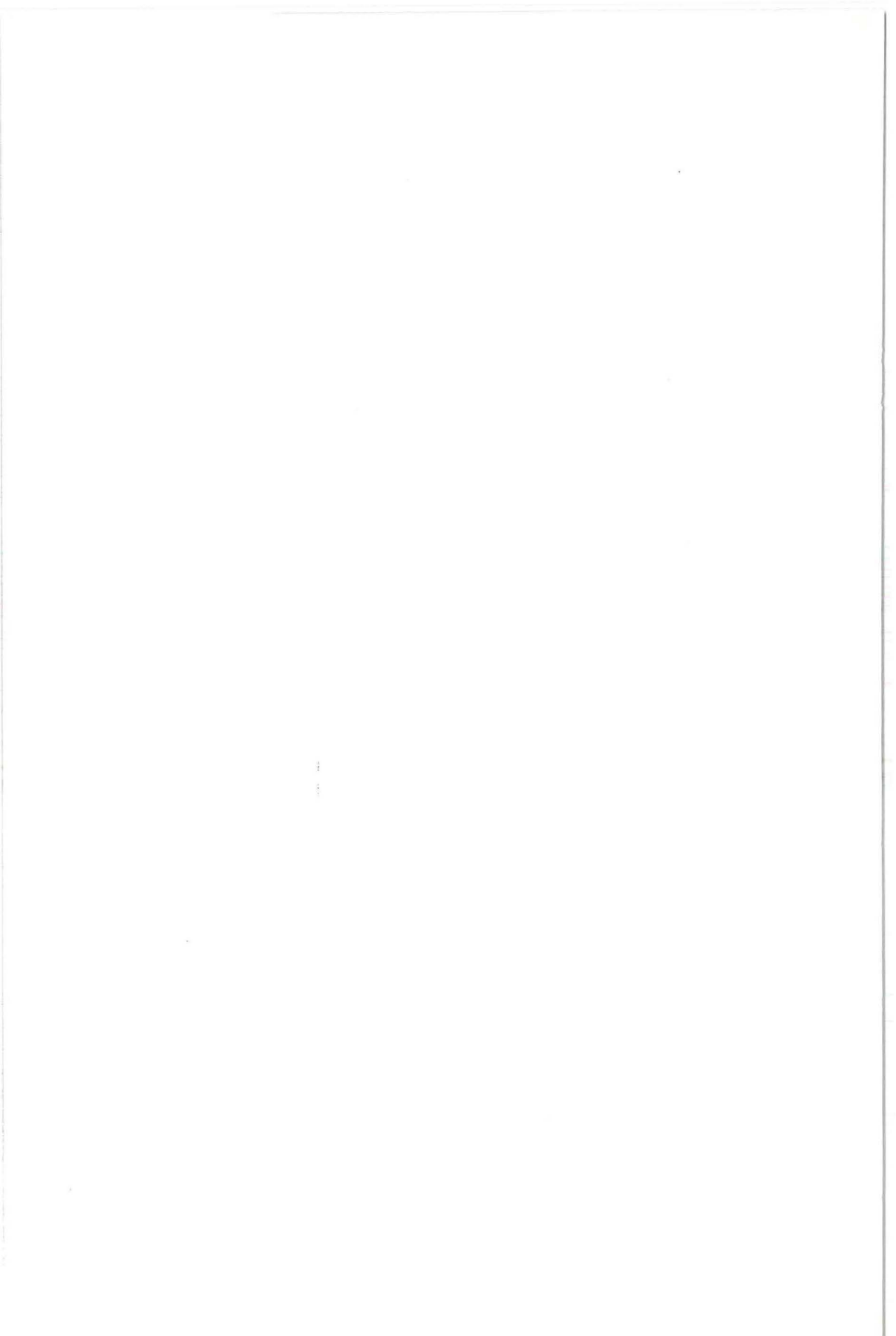

CONSUETA DE LA
PARRÒQUIA DE SANT
QUIRZE I SANTA JULITA
D'ARBÚCIES I LES
SUFRA GÀNIES DE SANTA
MARIA DE LLIORS I SANT
PERE DESPLÀ

JOAN ILLA

LA CONSUETA. CONSIDERACIONS GENERALS

'Consueta' equival a consuetud o llibre on es registren les pràctiques i cerimònies religioses d'una església o corporació parroquial.

Les consuetes anteriors al Concili de Trento, dels segles IX al XVI, escrites en llatí, tenen un valor històric i jurídic perquè palesen el procés d'uniformització del culte de cada diòcesi, que estava sancionat i normalitzat pels concilis i els sínodes corresponents. Per altra banda les consuetes posteriors al Concili de Trento, que normalment estaven escrites en català, tenien un caràcter costumista. Això les ha convertit en una font històrica vital per al coneixement de la societat i de la vida religiosa local del moment. Alhora esdevenien una bona eina per als nous clergues de la parròquia, per assolir d'una manera ràpida un bon coneixement dels costums, acumulats al llarg del temps, de la seva nova comunitat.

En la consueta d'Arbúcies trobem tots els actes litúrgics de totes les festes de l'any, les processons que es fan dins i fora de la vila, les devocions parroquials dels sants patrons (sant Quirze i santa Julita), de la Mare de Déu de Gràcia, de la del Roser, de sant Sebastià, de sant Isidre, de sant Roc, de sant Climent i sobretot de la Verge de la Pietat. Tots els sants que tenien capella pròpia a l'església parroquial tenien reconeguda la seva diada com a festa local. També surten reflectides les confraries i les administracions, amb els seus costums i obligacions.

El llibre de la consueta ha arribat als nostres dies en un estat lamentable. Ja el Rnd. Antoni Puig, ecònom d'Arbúcies del 1807 al 1814, deixà escrit un comentari sobre ella que diu: "és llàstima que un paper tant bo i de tanta utilitat per el Parroco, estiga tant mallograt, que apenes pot llegir-se. Però el Rector que entrera feria molt bé en fer-lo copiar tan aviat i fidel com se pugui". No el copià ningú i amb el pas del temps anà deteriorant-se.

La consueta comença amb un decret del bisbe Fra. Josep Fageda, referent al sínode diocesà de Girona de 1661, i amb un llistat sobre els honoraris de les diverses celebracions, sagraments, misses, cants, oficis funeraris, nocturns, dret de sepultura, tocs de campana, etc., que no reproduïm. Segueix amb funeràries i el cicle anual complet.

Interior de l'església parroquial de Sant Quirze i Santa Julita d'Arbúcies.

L'AUTOR: FRANCESC PUJALS I BLANCH

La consuetud de la parròquia d'Arbúcies i de les seves sufragànies de Lliors i Desplà va ser escrita pel rector Rnd. Francesc Pujals i Blanch (Arbúcies 1658-1713), entre els anys 1700 i 1713. En Francesc Pujals i Blanch fou batejat el dia 15 de gener de 1658 amb els noms de Francesc, Pau i Quirze, fill de Josep Blanch, pagès, i de Maria Pujals. Els seus cognoms estan canviats, ja que en realitat s'hauria de dir Blanch i Pujals. Tanmateix en aquella època això era habitual, ja que en ocasions prevalia el nom de la casa sobre el patronímic.

Mn. Francesc havia estat vicari de la parròquia d'Arbúcies, en temps del seu antecessor Dr. Ramon Puig i Sorribes, qui al seu torn havia estat coetani i amic de Josep Moragues, el qual més tard seria general Moragues. Ell va ser qui el va casar amb Cecília Regàs: així consta en el llibre de matrimonis.

En Francesc vivia a la rectoria amb el seu germà gran Miquel, que també era sacerdot, rector de Santa Margarida de Vallors, i que l'ajudava en les funcions de la parròquia. En Miquel havia estat també mestre de minyons l'any 1666 i fou ecònom de la parròquia d'Arbúcies dues vegades.

El Rnd. Isidre Torrent, rector de Vilablareig i fill d'Arbúcies, fou qui va orientar i aconsellar en Francesc sobre les consuetuds de la parròquia i els problemes que hi trobaria. L'autor de la consuetud entrà de rector per permuta i, com ell diu, a desgrat del comú. Durant el seu rectorat esclatà la Guerra de Successió, en què la població d'Arbúcies va prendre partit per l'arxiduc "Carles III nostre rei", com diu ell en un llibre de notes.

Arbúcies deu també a Mn. Francesc Pujals la salvaguarda de l'acta de consagració de la parròquia, de l'any 923, ja que la va fer copiar pel notari Aleix Milans per tal d'encapçalar el llibre dels capbreus de la rectoria.

RESUM DE LA CONSUETA

Atès que el text és molt reiteratiu i té 80 pàgines, ha semblat més apropiat transcriure els fragments de més interès. Per tal de facilitar la lectura de la transcripció parcial, no és totalment de tenor literal, per bé que s'ha respectat sempre l'essència del text i la seva grafia original.

FUNERÀRIES

De la consuetud he trobada y observo en la Iglésia Parl. de Arbucias y en las sofregànias de Liors y Sant Pere Desplà. Per cada cos difunt, home o dona, se celebren quatre officis cantats, so és officis d'enterro y exida, els quals se fan el dia d'enterrar el cos y los altres dos officis de novenal y cap d'any se diuen altre dia.

Per los officis d'enterro y exida, antes se canten los tres nocturns

y laudes de difunts y després se va a cercar lo cos, y se fa y se observa lo costum y Rito del ordinari. Lo sagristà dona los ensens, lo mestre de minyons ha porta la Creu. En l'offici d'enterro se diu y se canta la prosa. L'endemà ho altre dia se diu lo offici de exida.

El dia dels officis de novenal y cap d'any, també se diuen los tres nocturns y laudes. En el primer se canta també la prosa y en l'altre no. Acabat de cada offici se ix al cementiri a fer las absoltes. Si donen pa que s'acostuna a donar en el dol, també n'han de donar en els sacerdots, escolà y sagristà.

En les dites funcions d'enterros y novenals en que hi ha sacerdots forasters, els quals convida el Rector, la casa del difunt els ha de donar de dinar. En les cases grosses donen dinar en dites funcions ha tots els sacerdots, com també en els del dol y acabat de dinar se canta una absolta. Y abstinguen a dites funcions que se dona dinar, que no facin brindis y que hi haja tot silenci y modestia. (En la diada que se feren los officis d'enterro y novenal d'en Antoni Fogueres del Molí, hi hagué mols brindis com un dia de Bodes y la muller de dit difunt manà a tots los hereus que quant ella moris, no se donés menjar a cap sacerdot per cantar dits brindis.

Per los albatz se pot fer missa resada o cantada.

SERVEI DE SAGRISTIA

Concordia dels pagesos de Arbucias que fan a la sagristia

La obligació del offici y carrech de lo sagristà y los que han de servir dita sagristia de la Iglésia parl. de Sant Quirze i Santa Julita de Arbucias Bisbat de Girona y los redits se pagaran ha dita sagristia en aquell que la serveix, de blat y cera per fer cremar la llàntia devant lo SSm. de nit y de dia continuament. Y en les 4 festes anyals y el dia dels patrons, dues llànties han de cremar. Escombrar la dita Iglésia tots los dissabtes y vigílies de festes anyals, posar aigua a la pica beneita y a las fonts baptismals. Tenir las robes dels altars netes y les dels celebrans. Assistir tots los diumenges y festes a la sagristia, a la missa matinal y major. Després de dites les misses, plegar les robes y posar-les en llur lloc ben conduïdes. Donar encens per les festes anyals que s'encensa y per les benedictions que es fan en dita Iglésia. Tocar les campanes tots los dies, so és: matines, vespres y completes quant n'hi ha, el toc de l'Ave Maria entrada de llustre, y en la quaresme tocar a mitgdia. Tots los diumenges y festes, tocar a missa matinal y major, y fer el repicó quan es fan les professons. Tocar a temps, quan trona. Parar el Padró del cementiri tots los diu-

menges per dir los 4 evangelis en la benedictió del terme, desde Santa Creu de maig, fins a Santa Creu de setembre.

Els dies feiners, el Ror. quant vol dir los Aniversaris fa tocar les campanes pel escolar, y pels combregars, també.

Antigament el servei de sagristà el feien los pagesos per torn, o sigui un any cada un. Veient dits pagesos que no eren tots d'igual tall i braç, convingueren en donar y pagar perpetuament cada any, ells y els seus esdevinadors de llurs cases y masos, una cantitat fixa de blat y cera.

Santa Maria de Liors

Los amos de la casa del Crous, ho los habitants de dita casa, són los obrers, y han de cuidar de fer cremar la llàntia de continuo, tenir la Iglésia neta, parar los altars, y tocar la Ave Maria cada vespre y tenir escolaà.

Tota la cera que se agafa per dites misses y functions ha dita Iglésia de Liors, ho paga la obra de la Iglésia de Liors.

Sant Pere Desplà

En la capella de Sant Pere Desplà, he observat la consuetut de dir missa, un diumenge per altre, y exes diades lo vicari puja a dir missa a Sant Pere y de allí estant va a Liors a dir altra missa.

En temps passat es feia venir a rebre lo sacerdot ab cavaladura a al que és masia del Sr. Roquer, y havien de donar esmorzar o dinar.

GENER

Lo primer de gener dia de la Circuncisió de N. S. missa matinal y major en Arbúcies. Se explica y se amonesten totes les festes mobils de l'any. Després se diu lo número dels batejats de l'any passat, tans minyons tantes minyones. Després se explica lo número de defuncions, tants albats, tants homes y tantes dones, y després se fa una absolta per tots los dits difuns.

En la missa major se canta y en dit offici se trau la plata al altar major.

La lluminària la fa la confreria del SSm. amb 8 siris. Si lo Ror. te Jesuset se porta a auferir, y sinó, se porta la V. SSma., ho la Vera Creu. Y acabat l'offici se torna la plata al arxiu de la sagristia y se tanca ab 3 claus, la una de las quals te lo Ror. y las altres lo obrer de la Vila.

Tots los diumenges de l'any, abans de la missa major, se fan y se canten los Asperges, devallant Iglésia avall fins en dresera de la picha de la aigua beneyta.

Tots los primers diumenges de mes, abans de missa major se fa professó ab la Mare de Deu petita que se va ha offerir y los administradors del Roser, porten una atxa cada un al costat del sacerdot que porta la dita Mare de Deu. La qual professó y totes les demás professons, se comensen al altar major y se canta l'Ave Maristella, se roda lo cementiri y se acaba al altar del Roser. Allí se canten los Goigs del Roser.

Cada endemà del primer diumenge, se fa un Aniversari pels devots i confreres del Roser difuns y acabat en lo corn de l'altar se diuen 3 absoltes generals.

Tots los segons diumenges, quarts diumenges y cinquès diumenges si hi ha, lo Ror. si no vol cantar a la missa major, te la llibertat.

Tots los tercets diumenges se fa offici de Minerva, acabat lo offici se fa la professó ab lo SSm, Sagrament, com los primers diumenges de mes rodant lo Cementiri y baixant a la plasa que està contigua sota lo Cementiri y arribats a l'altar major, se canten los Goigs del SSm. Donada la benedictió y dita la colecta, se canta una absoluta general.

Cada endemà de tercer diumenge, se diu un aniversari per tots los devots y confreres del SSm.

Epifania del Sr.

Lo dia 6 de gener, dia de l'Epifania del Sr. a la missa major se trau tota la plata, com està dit en lo primer d'any.

Dia de St. Sebastià

Lo dia 20 de gener, dia de St. Sebastià, se diu missa matinal y major com totes les demás festes, y com hi ha capella de dit St. y per quant lo pobles fa festa per aver-la votada en temps de la Peyrona y foren deslliurats del mal per intercessió de dit st., les dues misses se diuen a l'altar major per la gran moltitut de la gent que hi ha.

Nota- el vespre avans de dita diada, se canten completes solemnes a l'altar de dit St. Sebastià.

FEBRER

La Candelera

Lo dia 2 de febrer, la Purificació de la Verge Maria. Lo vicari va a Liors a dir missa y sen fa benedictió de candelas y professó rodant la Iglésia. La obra paga la cera.

En la Iglèsia de Arbucias, missa matinal, y antes de la missa major es fa la Benedictió de candelas y siris, las quals candelas y

Església de Sant Pere Desplà (Arbúcies)

siris paga lo sagristà. Acabada la Benedicció se reperteixen las candelas en el poble y els siris en els residents, obrers, batlle y jurats. y se fa la professó com los primers diumenges portant la Verge SSma. Lo sagristà paseja las candelas exa diada y la confraria del Roser fa la encesa de 8 siris al altar major.

St. Matias apostol

Lo dia 24 de febrer, dia de Sant Matias apostol y demás diadas de apostols de precepta, a missa matinal y major, se trau la Vera Creu, y se porta a offerir y la confraria fa la encesa de 6 siris y lo sagristà paseja las candelas en ditas missas.

QUARESMA

A cerca del predicador de la quaresma: en temps passat lo poble feia la vida al predicador, y a las festas de Pasqua, feia dit poble una plega de diners y fil per dit predicador. Lo Ror. li donava tots los dias missa de dos rals y las venturas de la Iglésia, y lo Comú pagava 20 lliuras

Tots los diumenges de quaresma se cantan vespres y completas, així com diu la Institució escrita pel Rnt. Joan Regàs Ror. de Liors.

Las vespres primeras ditas de vius pagan los ereus de la casa y bens de Pau Fogueras y Pujals .

Las vespres de difunts que se canten immediatament en lloch de las completas, que per via de visita foren conmutadas en vespres de difunts. Y ditas vespres pagan los ereus de la casa y bens de Josep Baies texidor de Ili.

Al diumenge de Rams no se canten dites vespres .

Lo dissapta de Passió en haver ditas las missas, antes de anar a dinar, si las vespres del reso són de la feria se trau la Vera Creu al altar major aixís com la catedral de Gerona y lo endemà al diumenge si las vespres són de dominica, també se trau la Vera Creu y se asenyala fent tocar antes una campana de las petitas del campanar.

Lo dilluns de la semana de Passió

Dimecres de cendra

El dia de la cendra, no se va a Liors, sinó que lo diumenge després se dona la cendra.

En Arbúcias en la missa se fa Benedictió de la cendra.

Lo dilluns de la semana de Passió, se va a la Capella de St. Pere Desplà a fer un cantar per las animas de la casa d'en Ferrer y confessar eixa diada los pastors y gent que va a dita Capella. Los ereus y amos de dita casa donen a dinar al Ror. y sos Residents. També se fa altra cantar per lo Bací de las ànimas que allí se acapt.

Pujant a dita Capella, se dóna lo Salpas a la Pradella y mas Costa, mesias d'en Ferrer y al Momplet y Pla de Forn y després d'haver dinat, se dóna lo Salpas a Pla de Parés, Pla Pigots. Bajant, a la Caseta de Mas Romeu, dita Giral-Esteva, a Mas Romeu, casa d'en Tordera, a casa Nan Vilar, a Pla d'Ufol, Pla Castell, a la masia Casa Nova d'en Crous y a Serrat de Arimell, masia d'en Canyelles de la Costa de Montseny, y a dormir al Crous. Això ho fa un Vicari, y lo altra Vicari o be lo Ror. fa lo Salpas al Moliner de las Feixas y Pla de Sant-Nari y a dormir a Arbúcias per quan la Rectoria no pot quedar a la nit sensa curat per ser la parròquia tan gran.

L'endemà a la Sofregània de Sta. Maria de Liors, a confessar los feligresos de dita Par. Y en esta diada los ereus de la casa del Crous fan un cantar per las ànimas y obligations de dita casa, y donen a dinar al Ror. y los Residents. Y també los ereus y amos de la casa del Regàs fan altra cantar per las ànimas dels seus passats. També en dita diada se fa altra cantar General per las caritats del Bací de Ànimas.

Dit dia a la tarda, se dona lo Salpas a la Muntanya de Liors, comensant, casa Pau Torrent, el Bell Soley, Sta. Eubina, al Buxaus, y al Campàs pujant al Graners de Arbúcias, casa del Colls, Cortina y

Cortinoya, també de la Par. de Arbúcias, so és lo un Vicari, lo altra Vicari ho be lo Ror. dóna lo Salpas devallant a las casas del Rieral de Demunt fins al Marcús. Lo dret que acostumaven donar las casas grans eren una dotzena d'ous y las petitas mitja dotzena.

Lo dijous de Passió se fa un cantar General per las Ànimas y se canta antes un nocturn y laudes y se fa oferta de 4 diners y 4 candelas per cada sacerdot. Lo Baciner dóna almoyna de pa anals pobres y a tothom generalment si abasta, y dit Baciner fa aplega de blat y fasols per la parròquia per dita almoyna, y lo Ror. dóna a dinar a dit Baciner.

En esta diada sempre se ha acostumat fer venir los Rectors veïns per dit cantar y també per ajudar a confessar a tots los feligresos que no volen venir a mi Rector y mos Vicaris.

Lo divendres de Passió que és lo Reso eo festa dels Dolors de Maria SSma. A hora de missa matinal, se va a la Capella de la Pietat ab professó, se canta lo himne Estabat Mater Dolorosa, ab demés himnes de dit Reso, y en dita Capella se diu un offici solemne y acabat se canten los Goits dels Dolors de Maria SSma. Y en dita professó se porta la Vera Creu endolada. Los obrers, sempre que se fa professó portant la Vera Creu, han de portar una antorxa cada un d'ells, y s'han de cuidar de fer portar los ganfarons y la Creu grossa.

Lo diumenge de Rams, a Liors se fa Benedicció de rams y palma si ni ha, y despés se fa professó per lo cementiri rodant la Iglésia. La palma, la paga la obra de dita Iglésia.

A St. Pere, si s'encerta la diada que se va a dir missa, també se fa Benedicció de rams, y no se fa professó.

En dit dia en la Iglésia major de Arbúcias, antes de la missa major que se comensa entre deu y onsa, se fa Benedicció de rams y palma. Lo sacerdot cantant distribueix la palma en el poble, y distribuïda se fa professó y se roda lo cementiri baixant a la Plassa com los primers diumenges de mes. Los obrers fan una aplega mentre se diu la Passió per la palma y siri Pasqual, y tots los caps de casa ha de donar 4 diners.

Eixa diada a la tarda, se dóna lo Salpas al veïnat de las Orses.

Lo dilluns St. se dóna lo Salpas al veïnat de la Torra fins a Mollfulleda y Rieral d'Avall.

Lo dimars St. se dona lo Salpas al veïnat de Montsolí pujant a Coll de Castellà y la Muntanya fins al Rotés, baixant al veïnat de las Canals y de Fransa, y estas diadas s'ha d'anar de matí y ab cavalcadura. y eix dia o bé l'endemà se dóna lo Salpas al veïnat de mas Ferriol que és sota del Vidal.

Lo dimecres, dijous y divendres St. a las tres horas de la tarda se cantan las matines dels fassos, lo dimecres se assenyala un poch antes de dir-se ab la campana grossa vogant-la un poch, los demás dias se toca ab matraquas que los minyons piquen al cementiri. Y lo sagristà gorneix lo triangol devant lo altar major, lo qual posa las 14 candelas eo siris de cera groga accepte el del capdemunt que és de cera blanca.

Lo dimecres los obrers de Arbúcias fan lo muniment.

Lo dijous, divendres y dissabta se va a Liors a dir missa y posar N.Sr. al muniment, y dit muniment lo fan los obrers de dita Iglésia de Liors que són los amos del Crous. Y la casa del Crous fan cremar la llàntia devant la Reserva dia y nit sempre tots anys. Lo sacerdot que va per dita funció, dona lo salpas a la casa del Crous y a la Iglésia, y devallant a la casa del Regàs.

En la Iglésia Major, entre deu y onse horas de matinada se comensa lo offici y després de haver fet ofertori, se explica tots los anys la Bulla in Ceva domini, y acabat lo offici se porta N. Sr. al muriment y després se fa lo que la Rúbrica mana de despullar los altars y se porta la Plata en el muniment.

Lo endemà després d'haver dinat se dóna lo Salpas per tota la Vila.

Entre dos llustres se comensa la professó portant lo St. Cristo, la qual professó va a la Capella de N. Sra. de la Pietat, y després se fa per los carrers acostumats de la Vila cantant lo Psalm de miserere.

El divendres St. a Liors se fa com diu la Rubrica del missal tot resat.

En la Iglésia major de Arbúcias, a las 9 hores se comensa lo offici, se canta la Passió en lo pulpít y lo demás cantat aixis com diu la Rubrica del missal.

Lo dissapta St. a Liors, se fan totas las serimónias com diu lo missal, y se benaeixan las fonts Baptismals, la obra paga lo siri Pasqual y las 4 pinetas, y se diu tot resat.

En la Iglésia major de Arbúcias se canta tot, y ha d'haver un sacerdot que ha de fer de diacha y cantar lo Exultar a la trona, lo sagristà ha de treures goch per beneir encens y 4 pinetas de encens per posar anal siri Pasqual, las quals paga dit sagristà. Lo siri Pasqual lo paga lo Bací de la obra. Y lo sagristà ha de anar ha cercar los Sts. olis a Gerona.

Lo Ror. o Vicari tots los dissaptas y vigílias de festas anyals, ha de beneir la aigua a la pica de la Iglésia.

El diumenge de Pasqua de Resurrecció del Sr. y lo dilluns sego-

na festa, a la missa major se trau tota la plata, y se fa lo ofertori ab la Vera Creu, y lo offici se aplica pro populo lo diumenge.

A hora competent entre dos y tres de la tarda, lo diumenge se cantan vespres solemnes.

Lo dimars de Pasqua a hora de missa matinal, se va a professó ab totes las banderas a la Capella de N. Sra. de Pietat, y se porta la Vera Creu. Los obrers se cuidan de fer portar los ganfarons y Creu grossa, y en dita professó se cantan las litanias anant y tornant. Y en dita Capella acabadas las Rogations, se canta la Salve del corrent ab la collecta, y després se canta lo offici solemne y acabat se cantan los goits de la Verge SSma. Y dita professó sen torna cantant altra vegada las litanias y en sent sota de la Iglésia se entona lo Tedeum Laudamus.

Per esta diada la professó se acostumava anar a St. Salvador de Breda a visitar los Sts. martirs St. Asiscle y Sta. Victòria.

ABRIL

Lo dia 25 de abril, dia de St. March, se acostuma anar a St. Marçal ab professó, si fa bon temps, y si no fa bon temps, la professó se fa per los carrers de la Vila cantant las litanias majors, acabat se diu un offici de Rogations. Y si fa bon temps, se ha de dir en Arbúcias missa matinal y major, y antes de dir la missa matinal, dita professó perteix per anar a St. Marçal, se porta la Vera Creu, los obrers se cuidan de fer portar los ganfarons y la Creu grossa, y se cantan las litanias. Y dita professó va ab forma fins devant del Palau, la sureda del Roquer, y allí se pleguen los ganfarons. El Ror. o Resident, puja a caval, fent passar los homes devant de la cavalcadura y las donas a detràs, divididas dels homes, y los demás que van ab cavalcadura al darrera de tots. Cantant de tant en tant algunas litanias. Arribant alt cap del quintà dels Graners que hi ha una Creu, se devalla del caval y se diuen los 4 Sts. evangelis, dita la Benedictió del Terme, y dits se invoca altra vegada ab lo poble, lo Gloriós St. Marçal.

A Coll sa Ferrera, se desplegan los ganfarons y Creu, y allí se fa una acapta per pagar la missa, y se arriba a dita Capella, cantant la litania y després la Salve del temps corrent. Se diu la missa de rogations resada, la obra ho paga tot y també lo Refresch se fa a la tornada a mitx camí. Quan se vol anar, se cantan los goits del St. y dits se torna a cantar altra vegada la litania dels Sts. a fins Coll sa Ferrera, que se torna plegar los ganfarons y Creu. Y al cap demunt del Camp del Oliver se tornan a desplegar y la professó se posa ab

Església de Sant Cristòfol de Cerdans (Arbúcies).

la deguda forma y endemunt del Roquer se tornan a cantar las litanias y arribant sota la Iglésia passat lo Pont se comensa lo Tedeum Laudamus y arribat al portal de dita Iglésia, de cara al Cementiri se canta una absolta General per los difuncts y una Salve a la Verge SSma. del temps corrent ab colecta y verset, y després se dona la Benedictió ab la Vera Creu.

Lo dia 29 de abril, dia de st. Pere Martir, a hora de missa matinal se fa Benedictió de rams de olivera que portan los parroquians. Acabada dita Benedictió se fa professó y se canta lo himne Deus Triorum militum y dita professó se fa com los primers diumenges de mes, y immediatament se diu missa.

MAIG

Lo dia 3 de maig, dia de Sta. Creu, antes de la missa matinal se fa professó y Benedictió de Terme anal Padró del Cementiri, se canta la litania fins a dit Padró, y se canta los 4 Sts. Evangelis y acabat se fa una absolta General per tots los difunts. Se diu després la missa matinal, y esta funció se fa tots los diumenges fins lo dia de Sta. Creu de setembre, y ho ha de fer lo Beneficiat de N^a Sra. de Gratia. Lo sagristà te la obligació de posar la Creu y parar dit Padró.

A Liors, també se diuen antes de la missa dits 4 Sts. Evangelis al Padró que es deval de la Iglésia, y se fa professó.

Lo dia 8 de maig, dia de St. Miquel Arcangel se va ab professó a Sta. Fe, si fa bon temps, ab la mateixa conformitat se va a St. Marçal, advertint que si no si va, eixa diada no se fa festa ni tampoch no se fa professó per Vila. Los que portan los ganfarons y Creu ja saben lo lloch acostumat hont saplega la professó y ahont se desplegan anant y tornant, y quant se diuen los 4 Sts. Evangelis. Y la Benedictió de Terme a Coll Samola.

Lo dia 11 de maig, dia de St. Pons, a hora de missa matinal, se fa Benedictió de Rams de flors en onra y Glòria de St. Pons, y se fa ab la mateixa Benedictió de St. Pere Martir, mutis mutandis.

Lo segon diumenge de maig, en temps passat se acostumava de fer la festa del Roser. I en temps del Rnt Josep Melcior pre. y Ror. lo mudà a la dominica infra octava de Corpus Christi per no haver de donar tant bell lloguer anals manistrils que acostumaven sonar en dita diada tots anys com se dirà en sa diada.

Lo dia 15 de maig, dia de St. Isidro, se diu missa matinal y major com las demás festas per quant y ha Capella de dit St., y lo Poble fa festa per eixa diada y totes se diuen al altar major per la gran multitud de gent hi ha. Y a la missa major se diu lo offici solemne per tots los devots de dit St. Y ha vespres y completas.

Entre dos y tres hores de la tarda ex dia se canten solemnes vespres y se fa solemne professó per los carrers acostumats ab totas las banderas a honra y Glòria de Déu N.Sr. y del Gloriós St. lo qual portan ab un tabernacle. Se canta lo himne Iste Confessor y al Capdemunt de la Vila quant se tornen dexades a tras de tres o quatre portals de casas se entona lo Tedeum Laudamus fins a la Iglésia, y se acaba en l'altar de dit St. Isidro, y luego se cantan los goits de dit St. ab la colecta y Benedictió ab la Vera Creu anal poble.

Al vespre antes de dita diada de St. Isidro se canten completes solemnes al altar de dit St. En dita diada sempre se acostuma haveri tots anys manistrils per sonar en dits officis.

La semana de Ascensió del Sr. lo dilluns de las Rogations, a hora de missa matinal se va ab professó a N^a. Sra. de Pietat, los obrers se cuiden de fer portar los ganfarons y Creu y en dita professó se canten las litании anant y tornant, y en dita Capella se canta la Salve de la Vg. SSma. del corrent ab la colecta, y després se canta lo offici de Rogations y acabat los Goits de la Verge SSma. y acabats, dita professó s'entorna cantant altra vegada las litании pels carrers acostumats de la Vila, so és: lo carrer del Vern fins en vista de la Rectoria,

tornant-se per dit carrer y pujant fins al Capdemunt de la Vila y tornant-se també per lo mateix camí, y arribats a la Iglésia se dona la Benedictió ab la Vera Creu.

Lo dimars y dimecres de dites Rogations, a hora de missa matinal, també se fa professó per los carrers acostumats, així mateix com el dilluns.

Lo dia de la Ascensió del Sr. a la missa major se canta y se trau tota la plata al altar major.

Lo disapta vigília de Pentecostés se va a Liors a beneir las fonts y dir missa. Y en la Iglésia de Arbúcias se fa lo mateix com lo disabta de Pasqua.

El diumenge de Pentecostés y lo dilluns segona festa, a missa major se canta y se trau tota la plata al altar major.

A hora competent entre dos y tres hores de la tarda, en dit diumenge se canten vespres solemnes.

Lo dimars tercera festa de Pentecostés a hora de missa matinal se va ha Professó anal Gloriós St. Salvi, y se fa com la professó de St. Marçal, y com la de Sta. Fe, advertint que no se diuen los Sts. Evangelis anant y tornant.

JUNY

Lo dia antes de la fetivitat del SS. Corpus Christi, que es lo dimecres, a posta de sol se cantan solemnes completes, y antes se trau lo SSm. entonant lo Sacris. Los sacerdots se posan anal presbiteri compartits de una part y los manistrils se posan en la Capella del Roser per sonar. Los administradors del SSm. se cuidan de fer la encesa y empaliar lo altar major tota la octava.

Lo dia de Corpus Christi, a la sofregània de Liors se te a la missa, lo SSm. sacrament patent com en les demás parròquias. Acabada la missa resada, se fa professó ab lo SSm. per lo Cementiri rodant la Iglésia cantant lo Sacris y tornant a la Iglésia, se canta lo Tantum ergo, y se dona la Benedictió ab lo SSm. anal Poble.

Dit dia de Corpus Christi, en la Iglésia major de Arbúcias antes de la missa major, se trau tota la plata al altar major com las demás festes anyals ja referidas, y a las 10 horas se comensa lo offici y antes se trau lo SSm. cantant ab tota solemnitat ab dits manistrils que sonan.

A hora compatent, dit dia de Corpus Christi, entre dos y tres de la tarda, se cantan vespres solemnes, y acabadas se fa solemne professó per tots los carrers acostumats de la Vila ab todas las banderas y portant també tots los tebernacles dels Sts. de las administracions, cantant lo himne Sacris Solemnis.

Dit dia de Corpus Christi, mentre estan dient las vespres, las Pabordeses de N^a Sra. de Gratia, donen un siri de dos unsas, sera blancha, enramat de flors a cada una pabordesa que son elegidas per replegar y acaptar a N^a Sra. de Gratia en lo corrent any, y això se fa tots los anys en eixa diada, y elegenden 5, so es: una de la Vila y 4 de pagès, y las de pagès van per veinats y per llur torn tocant, so es: lo veinat del Rieral de Deval 2, lo veinat de Montsoliu y de las Orsas 3, Canals y Fransa 4, y lo veinat del Rieral de Demunt y mas Ferriol, y totes 5 pabordeses, altre temps aplegaven cada semmana per llur veinat, acaptant a N^a Sra. de Gratia. Y la Vila encara se observa que cada diumenge y festa de la Marededeu passa a la tarda a replegar per tota la Vila, la qual aporta ab una plateta la Marededeu que es de plata. Y las pabordeses de pagès fan dues aplegas per llur veinat lo any, de ous, furmatges, fil, gallinas, pullastras, polles y dinés, lo que los devots tenen devotiò donar. Y de las caritats sen replegan, sen fa cremar la llàntia totes las festes en dita Capella de N^a Sra. de Gratia, y totes las festes a la missa major, fan cremar dos siris sera blancha, y lo que queda sen fan adornos per la Iglésia y per dita Capella.

En dit dia de Corpus Christi, després de esser exits de dites vespres y professó, se acostuma tots anys per exa diada, elegir Pabordes, los quals han de cuidar de pagar lo gasto y lloguer anals manistrils que sonan en esta diada, y també la diada dels Patrons St. Quirze y Sta. Julita que són a 16 de juny, de llur bolssa. Y això se observa de temps inmemorable, y se fa d'esta manera que tots los casats ne han de passar y només en poden ser una vegada tant solament, y se elegexen en el Padró del Cementiri a més vots y ne elegexen 8 casats, 4 de la Vila y 4 de pagès, y de exos 8, ne elegexen 2 de la Vila y 2 de pagès, que són 4 entre tots, y això se fa cada any. Los quals vots pren lo notari de la Vila o altre per ell, y sempre que hi hagi algun que no vulla acceptar y no vulla pagar lo gasto y lloguer de dits manistrils, la part tocant, lo Sr. Comte, ho fa pagar per esser consuetut antiquíssima. Lo Sr. Batlle los arresta a llurs cases posant-los penes fins atant hagin pagat la part tocant de totes dues diades.

Esta diada de Corpus Christi, no se canten completas, però se canten tots los altres dias de la octava ab lo SSm. Sagrament patent a sol post.

Tots los dias de la octava de Corpus Christi, se te al offici y completas lo SSm. Sagrament patent.

Lo dissapta infra octava, després d'haver ditas las completas y

d'haver reservat lo SSm. Sagrament, se canten los goits de N^a. Sra. del Roser, y la confraria del Roser fa la ensesa.

Lo diumenge infra octava, des del temps de Josep Melcior pre. olim Ror d'esta parròquia, esta diada se fa la festa del Roser, lo qual en altra temps vell se feia el segon diumenge de maig.

A la missa matinal, ex dia se diu lo offici de la dominicha infra octava, com las demes diadas de la octava ab los manistrils que sonan, y la confraria del Sagrament fa la encesa com los demás dias de la octava.

Ex dia a deu hores, se diu lo offici solemne del Roser, ab dits manistrils que sonan, antes se trau tota la plata. La confraria del Roser fa la ensesa a dit offici, a vespres y completas.

A hora competent entre dos y tres de la tarda, si fan solemnes vespres ab dits manistrils, que sonan un vers per altre, y acabades se fa solemne professó per tots los carrers acostumats de la Vila, ab totes las banderas, portant la Marededeu del Roser ab son tebernaculo. Se canta en dita professó lo himne Ave Maristella, y al Capdemunt de la Vila, se entona y se canta lo Tedeu Laudamus. Com las demás professons, lo sagristà al principi fa lo trillo ab las campanas petites, y en el Tedeum, alsa una de las campanas grossas fins que la Vera Creu o lo SSm. Sagrament es a la Iglésia. Arribats al altar major se cabtan los goits del Roser, y després se dona la Benedictió ab la Vera Creu en el Poble.

En eix dia del Roser, donen lo càrrec de pabordes de dita confraria del Roser, a dos casats o viudos; so es un de la Vila y altra de pagès y un fadrí per portar la bandera. Y dos pabordeses, una de la Vila y altra de pagès. La pabordesa de la Vila, acapta tots los disaptes a la tarda per tots los carrers de la Vila, la qual aporta una bacina ab la imatge de la Verge SSma. del Roser que es de plata. La altra pabordesa de pagès, altra temps cada semana aplegava, y ara una vegada en lo any per temps del blat y fasols. Del que se replega se fan cremar la llantia devant de N^a. Sra. del Roser, y lo que sobra se dóna a la caixa de dita confraria.

Los pabordes, fan acapta tots los anys per tota la parròquia, lo dissapta de Pascha, que se diuen Camalleras, y tot lo que se replega, es hi ha de ser per dita confraria.

Y se ha de advertit que tots estos pabordes han de ser confreres, tots segons la Institució de dita Sta. confraria que fou fundada y instituida, als 23 d'octubre 1594 per lo Rn. P. Fra. Gabriel Martines del ordre de Predicadors de la ciutat de Gerona, ab autoritat Apostòtica, dada en Roma als 21 de juliol de dit any, aixís com diu la bulla, y ab

llicentia del Illm. y Reverendissim Sr. Don Jaume Cassador bisbe de Gerona.

Tots los anys hi han manistrils a tota la octava y los particulars y anant per carrers fan lo gasto a dits manistrils. (en la encesa o lluminaria que se fa aquets dias, si acostuman posar de 40 a 60 siris al altar).

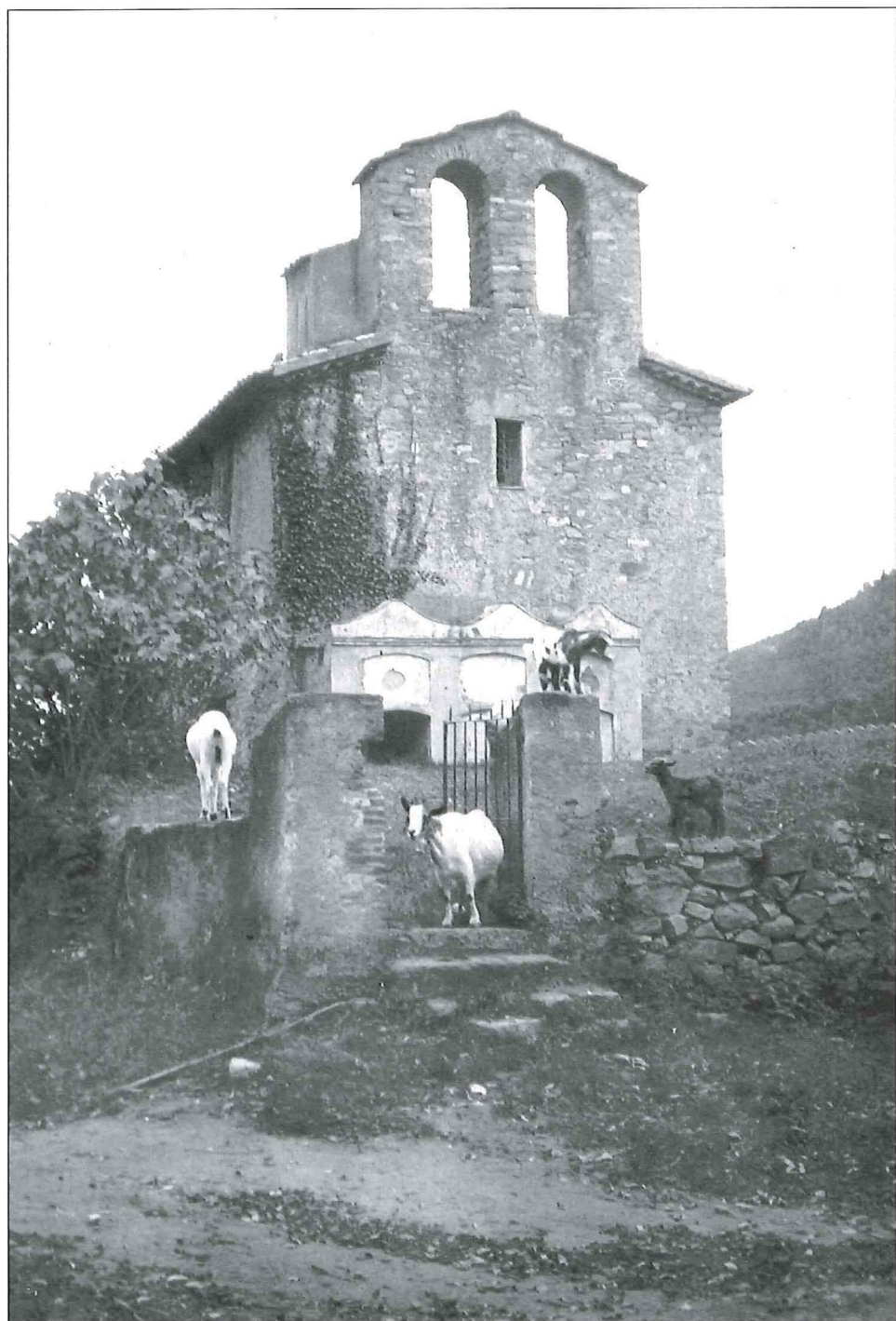
Lo cap de octava de Corpus, lo offici ae diu ha la mateixa hora dels demés dias y acabat lo offici se fa Professó com lo dia de Corpus per los carrers ab la mateixa conformitat ab las Banderas, sinó que no aportan los tabernacles dels Sts. y de la Verge SSma. Est dia no se tau la plata, y la ensesa la fan los pagesos.

Lo dia antes de la festa dels Patrons, St. Quirze y Sta. Julita, que són a 16 de juny, a sol post, se canten solemnes completes, y antes se trau la Relíquia dels dits Sts. Acabades dites completes se canten los giots de dits Patrons. Lo Ror. fa la encesa, (si posen 40 siris al altar) y lo sagristà fa la enremada.

Lo dit dia 16 de juny, dia dels patrons, ex dia no se va a Liors, sinó és que se encertia en diumenge, ho altra de precepte. En Arbúcies ex dia se ha de dir missa matinal com les demés festes, y se trau les Relíquies dels Patrons, y se porten a offerir. y a les 10 hores se diu lo offici solemne, y antes se trau tota la plata al altar, y est offici, se fa ab diacha y subdiacha, y se canta solemne ab dits manistrils y se encensa com les demés festes anyals. També se revesteixen dos minyons que fan de acolits.

Lo diumenge immediatament passat la festa de la Nativitat de St. Joan Baptista, antes de la missa major, després de haver trets Jurats nous, que se acostuma eixa diada, los obrers vells ab llicència del Ror., tots junts elegexen obrers nous per lo càrrech de la Iglésia, y administren en ella lo que sia convenient, un de la Vila y altra de Pagès, y lo Ror. elegeix Baciner de Ànimes en aquella persona que ne fa tota confiança. Te dit Baciner una clau llarga que tanca la caixa dels bacins que està a la sagristia, a la qual se posen les caritats de dit bací de les Ànimes, de la Obra de la Iglésia, de St. Quirze, de les misses de St. Sebastià, y Nostra Sra. de Gràtia, les caritats de Na. Sra. de Pietat y dels Hospitals. A la qual caixa y ha dos claus més, les quals una la té lo obrer de la Vila, y la altra lo Ror. Y també se elegexen eix dia, baciners de St. Sebastià, y de Na. Sra. de Gràtia com sempre se ha acostumat.

Lo dia 29 de juny, dia de St. Pere y St. Pau Apostols, eix dia, lo Vicari, després de haver dita la missa a Liors, puja a la Capella de St. Pere Desplà, a dir missa gran dia, entre deu y onsa perquè

Església de Santa Maria de Lliors (Arbúcies).

tothom hi sia. Els amos de casa d'en Farrer, donen dinar en el sacerdot.

A la Parroquial de Arbúcias, se diu missa matinal y major com les demés festes del any.

AGOST

Lo dia 14 d'agost, vigília de la Assumptió de la Verge SSma., a posta de sol, se va a la Capella de Na. Sra. de Pietat, y allí se canten completes solemnes, ab ministrils que sonen tots los anys. Acabades dites completes, se canten los goits de la Verge SSma. dels Dolors.

Lo dia 15 de agost, dia de la Assumptió de la Verge SSma., ha hora de missa matinal, se va ab professó solemne ha la dita Capella de Na. Sra. De Pietat, ab totes les banderas, y los adinistradors del Roser, aporten Na. Sra. ab lo llit com ha difuncta, cantant anant y tornant, lo Psalm In exitu Israel de Egipto, y los ministrils sonen un vers pat altre. Y arribats a dita Capella, se diu lo offici solemne, y acabat se canten los goits dels Dolors. Inmediatament, s'entorna la professó, ab la mateixa conformitat, arribats a la Iglésia, se dóna la Benedicció en el poble ab la Vera Creu.

A les deu hores, se comensa la missa major, offici solemne. Eix dia a la tarda se canten vespres solemnes com lo diumenge de Pascha de Resurrecció y Pentecostès, acabades, se fa professó per tota la ila, aixís com està dit de la professó del matí.

El mateix dia a sol pots se canten solemnes completes ha la Capella de St. Roch, y acabades, se canten los goits de dit St.

Lo dia 16 de agost, dia de St. Roch, se diu missa matinal y major com las demés festes per quant y ha Capella de dit St. y lo poble fa festa per eixa diada.

Eix dia a la tarda se canten vespres solemnes , y acabades se fa solemne professó com lo dia de St. Isidro.

Lo dissapte antes del tercer diumenge de agost, ha posta de sol , se canten solemnes completes, y antes se trau lo SSm. com a tota la octava de Corpus Crhisti.

Lo endemà, se fa la festivitat major del Corpus Crhisti, dit de la Minerva, lo qual fou concedida per eixa diada, com consta ab lletras apostòlicas dades en Roma, lo any 1638.

Eix dia se diu la missa major, dit lo offici de la Minerva, entre deu y onse hores, quan lo poble està congregat. Se trau lo SSm. y se fa ab diacha y subdiacha, com el dia dels Patrons.

A la tarda entre tres y quatra hore, se diuen vespres solemnes ab lo SSm. Patent, y se fa la professó com el dia de Corpus. Si hi ha cantoria, la professó se atura a la Plassa a cantar lletrilles, y després

arribant ha la placeta devant la casa d'en Fogueras Ferrer, també si atura altra vegada, y tornant també se aturen devant de la casa Gran d'en Refart. Y al Capdemunt de la Vila se entona el Tedeum Laudamus com les demés professons.

Eix dia se elegeixen administradors per dita confraria, los quals s'en elegeixen tres persones, los quals han de ser confreres casats, o be viudos. Lo un any se elegeixen un de la Vila y dos de Pagès, y lo altre any, dos de la Vila y un de Pagès.

Lo dijous antes de dit tercer diumenge, los administradors fan una aplega de blat y de diners per tota la Par. de Arbucias y també de Liors per satisfer los gastos.

Lo endemà dilluns, Aniversari per los devots i confreres difunts del SSm. esta diada se ha acostumat ab la cantoria y manistrils.

Dit dia, se diu altre Ani. de Rèquiem per Ànima del Rn. Saldoni Mateu, olim Ror. de dita Iglésia, ab la mateixa solemnitat aue l'aniversari de dita confraria.

SETEMBRE

Lo primer dia de setembre, dia de St. Aegily abat, a hora de missa matinal, a la Iglésia major se fa Benedictió de Blat que porten la gent, lo qual barregen ab lo blat que sembren, y se diu la Benedictió Seminis Sceria. Y feta dita benedictió se diu missa resada.

Lo dia vuit de setembre, dia de la Nativitat de Na. Sra. en la Par. de Sta. Maria de Liors, ex dia se ha de dir dos missas, matinal y major, que es la diada titular eo patrona de dita Iglésia. acabada la missa major se ix ab la Creu alta anal Sementiri ha fer tres absoltas y a dins la Iglésia se fan dos sobre lo Vas de la casa del Regàs y dos sobre la tumba o Vas de la casa del Crous, que donen un panellet dit pa de absoltes. La casa del Crous, donen a dinar anal sacerdot exa diada.

Lo Ror. de Arbucias y Vicari seus que aniran a la sofregània de Sta. Maria de Liors, advertesch que no digan missa los diumenges y festes del any, ni tampoc les misses de la festa major, que los Srs. de la casa de Regàs noy sigan ho be sàpigan que noy van, y sempre han tingut y tenen la preminència, tan los Srs. com les Sras. d'anar a oferir, y en dar-los també la pau.

En la Parroquial de Arbucias, se diu també missa matinal y major com les demés festes del any.

Lo dia 14 de setembre, dia de la exaltació de Sta. Creu, no se va a Liors y ha la Parroquial de Arbucias, ha hora de missa matinal, se diuen los 4 evangelis en el Padró del Sementiri, dita la Benedictió del Terme, y se fa com lo dia tres de maig.

OCTUBRE

Lo dissapte antes del primer diumenge de octubre, al sol post, se canten solemnes completes a la Capella de Na. Sra. del Roser, y los administradors del Roser se han de cuidar de fer la encesa y emparliar lo altar.

Lo primer diumenge de octubre, es la festa del Rosari, a les onze hores se diu lo offici cantat solemne, y ex dia, y també la diada del Roser que està ha la dominicha infra octava de Corpus Christi, se posa la Verge SSma. del Roser sobre lo sagrari gran al altar major.

A la tarda se canten vespres solemnes, y acabades se fa solemne professó per los carrers acostumats de la Vila, ab totes les banderes y tabernacles, portant la Verge SSma. y cantant lo himne Ave Maristella, y dits los goits se dona la Benedictió anal poble ab la Vera Creu.

Eix dia lo Ror. Beneheix los Rosaris en el poble que no los tenen beneits, y esta diada no hi ha manistrils.

NOVEMBRA

Lo dia de Tots los Sants, primer de noembra, en la Iglésia Par. de Arbucias, s'ha de dir dos misses com las demás festes del any entre semana.

Est dia se va ha offerir ab la Vera Creu ha missa matinal y major, y també las demás festes anyals, festes dels apostols y festes de martirs que no y ha Relíquias.

A la tarda se canten vespres solemnes al Cor y acabades, immediatament se canten també les vespres de difunts, y ajennollats tots los sacerdots, se canta lo Redemtor y se fa la absolta y després se ix tot cantant ab la Creu grossa alta al Cementiri y se diuen les absoltes Generals.

Dit dia de Tots los Sants, ha la sofregània de Sta. Maria de Liors, lo Vicari després de haver dit missa, ha de fer absoltes com los diumenges y festes anyals se acostumen.

Lo dia dos de Noembre, dia Comemoratió omnium fidelium defunctorum, ha dita sofregània de Liors, se ha de dir dos misses, després de cada missa, se fan absoltes al fossar, y després ha dins de dita Iglésia, les absoltes sobre la tomba de la casa del Crous y Regàs, les quals cases acostumen aportar pa de absoltes, además del pa de les Ànimes que donen, y també ne porten de altres cases de dita Par.

En la Parroquial d'Arbucias, per dit dia dels difunts, se de dir missa resada ha punta del alba, perquè tots los treballadors y pastors, puguen oir missa, y acabada se ix al Cementiri sense Creu a fer absoltes baixas.

Acabada la missa matinal també se ix al Cementiri com està dit en la missa de punta del alba.

Ha les onze hores gran dia, després d'haver cantades les matines de difunts, lo qual se diu missa major, que se diu Cantar General y se fa ha dit offici tots los sacerdots oferta de 4 candeles y acabat se canta Liberame Domini y la Litania del Redemptor, y després se ix al cementiri com està dit en les altres misses.

Nota—que lo dia dels difunts y lo dia que se fa lo cantar General ha la quaresma la semana de Passió, he trobat de consuetut, que lo Ror. ha de donar ha dinar anal Baciner de las Ànimas, y anal company que li ajuda en estas dos diadas que y ha molt treball.

Sant Climent

Lo dia antes de la festa del Gloriós St. Climent Papa y Martir, ha posta de sol, se canten solemnes completes y acabades, los goits de dit St.

Lo dia 23 de noembre, dia de dit St. Climent, en la Iglésia de Arbucias, se diu missa matinal y major. La missa major se diu al altar de dit Gloriós St. ab tota la solemnitat.

A la tarda se canten vespres solemnes y acabades se fa professó solemne ab totes les banderes com el dia de St. Isidro.

Per eixa diada se acostuma de haveri manistrils per sonar a dits officis.

DESEMBRA

Lo dia 24 de Desembra, vigília de la Nativitat de N. Sr. Déu Jesucrist, lo Ror. ha de comprar neulas blanchas comunas, ho fer-ne fer ha casa si te neulers, les que be li aparexera per empaliar lo Presbiteri de la Iglésia, y ha Liors ne venen ha cercar un cent, y lo sagristà se cuida de empaliar- les en dita Iglésia, y lo obrer de Liors, ha la Iglésia de Liors.

Los amos de la casa del Crous, ho los habitants de dita casa són los obrers, y han de cuidar de fer cremar la llàntia de contínuo, tenir la Iglésia neta, parar los altars y tocar la Ave Maria cada vespre y tenir escolà.

Y lo sagristà en la dita Iglésia de Arbucias, ha de escombrar la Iglésia tots los disaptes del any y totes les vigílies de les festivitats y sempre que sia bruta, posar aigua neta a la picha de la aigua Beneita sempre que no ni ha y acistir totes les festes a la sagristia per donar y treure los vestiments per dir missa matinal y major, parar lo altar major y tenir-lo net y la roba de la sagristia tenir-la neta. També te

obligació de assistir a tots los enterros y novenals. Dit sagristà te obligació de fer cremar una llàntia continuament de nit y de dia devant la Reserva y a les quatre festes anyals dos llànties y també lo dia dels Sts. Patrons. Ha de tocar les campanes; so es, matines tots los dies, y ha les festes, missa matinal ab una campana de les petites togant-la ha missa major, vespres y professó quan se fa y tocar a vespres tots los dies y tocar en los enterros y novenals.

En la nit Santa de Nadal, en la Iglésia de Arbucias, lo sagristà fa tres tochs antes no se canten les matines, y acabades, en el Tedeum laudamus, lo sagristà fa altre toch assenyalant per lo offici, missa del Gall, fent lo trillo ab totes les campanes. Ex dia y les demés festes següents se va a offerir ab Ninyo Jesus si lo Ror. ne té, y sinó ab la Mare de Déu que porta en sos braços lo Jesuset. Y fet lo offertori se acostuma Beneir cocas que los pastorets aporten.

Eix dia ha punta de la alba, lo Vicari va ha la sofregània de Liors, y ha punta de sol que los pastorets y demés gent hi són, se diu missa resada dita missa del Gall, y les altres dos misses se diuen gran dia quant tothom hi és, y ex dia ha Liors, també se fa offertori y ab una absoluta a cada hu. En la parroquial de Arbucias, la missa matinal se diu resada ha la hora acostumada de les demés festes del any.

Dit dia de Nadal, lo offici dit missa major, se canta ab tota solemnitat com a la missa del gall, y en haver fet lo offertori, se diuen les constitutions de Tarragona, aixís com mana lo ordinari. Lo sagristà paceja les candeles ha dites misses.

Lo dia 26 de desembre, dia de St. Esteve pro martir, se diu offici a les onze hores. També se trau la plata ha dit altar major y se ensensa, lo sagristà dona los ensens, y paseja les candeles.

Lo dia 27 de desembre, dia de St. Joan Apostol, al offici també se trau tota la plata ha dit altar major, y se ensensa, també dóna los ensens lo sagristà, y també paseja les candeles.